

Leefstijl

Je leven als single kan nog zo boeiend zijn, soms verlang je naar kinderen. Dat verlangen kan schrijnend worden als je de veertig nadert en de grenzen van je vruchtbaarheid opdoemen. Niet iedereen begrijpt dat – en dat levert doodoeners op als 'Kinderen zijn vaak lastig hoor!' of 'Je hebt niet eens een man, wat zeur je nou over een kind?' Drie ervaringen.

Single en verlangen naar een kind 'Er blijft een pijn'

"Vanbinnen maak ik lichamelijke veranderingen door," zegt een succesvolle dertigjarige single in het boek *Alleengaand* van Albert Hsu. "Ik denk dat er dingen op het hormonale vlak plaatsvinden. Tot afgelopen jaar heb ik nooit het verlangen gehad om zelf een kind te krijgen. Maar nu... waar komt dat verlangen opeens vandaan?" Hsu beschrijft dat dit meer speelt bij vrouwen dan bij mannen, maar dat toch alle alleengaanden zich uiteindelijk realiseren dat hun biologische klok doortikt.

"Ik ben gek op kinderen en heb ze altijd gewild," zegt freelance journalist Mariëtte Woudenberg (44). "Vroeger fantaseerde ik over hoe mijn leven er rond het magische jaar 2000 uit zou zien. En daarbij hoorde een gezin. Maar de tijd vloog en voor ik het wist was ik veertig. Dat was een erg verdrietige verjaardag. Voor mij een soort psychologische grens wat betreft het krijgen van kinderen. Tussen de visites door heb ik gehuild."

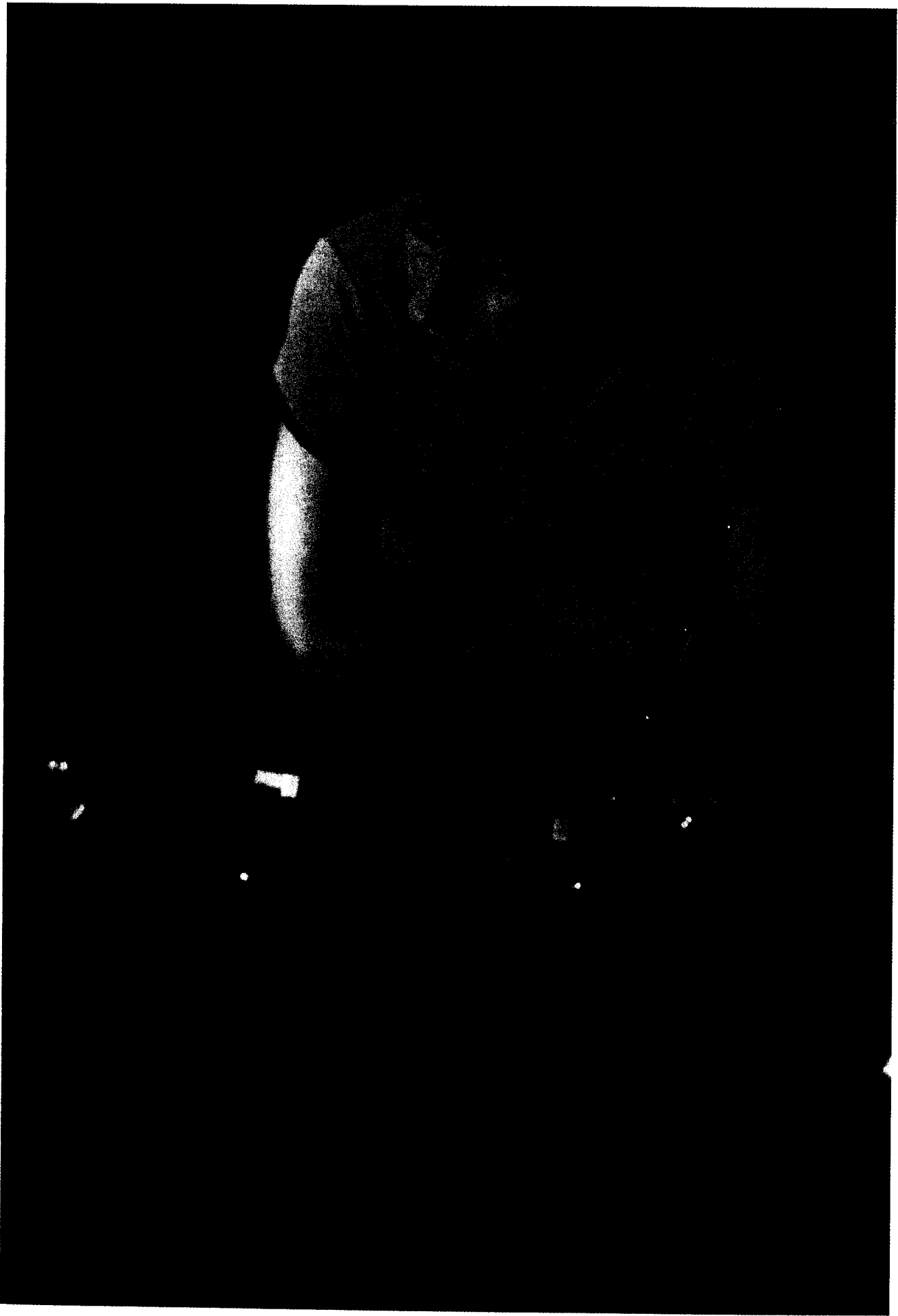
Ook Lisa Fontein (31), schrijfster van het boek *Niet alleen maar single*, heeft altijd al kinderen gewild. "Ik maakte me ook nooit zorgen, tot ik tegen de dertig was. Veel van mijn vriendinnen werden toen moeder en het drong tot me door dat

het toch een beetje krap ging worden. Op zich vind ik het niet moeilijk om vriendinnen zwanger te zien, ik gun het ze en weet dat ze er ook veel voor opgeven, maar toch..."

Lisa uit zelden haar verlangen naar kinderen, ze heeft het gevoel dat het onbespreekbaar is: "En dat steekt me. Het gekke is dat mensen die een gezin hebben, vergeten lijken te zijn hoe zij zich als single voelden. Probeer dat inlevingsvermogen vast te houden, denk ik dan! Ze leven wel met me mee als ik een date heb. Maar ze realiseren zich vaak niet dat ik ook bezig ben met kinderen. Kennelijk vinden ze dat een brug te ver."

Psychotherapeut Carolien Roodvoets, momenteel de enige Nederlandse psycholoog die in singles gespecialiseerd is, herkent die houding: "De kinderwens is natuurlijk niet automatisch gekoppeld aan het hebben van een relatie. Maar veel mensen denken: iemand die geen partner heeft, heeft dus geen kinderwens. Voor singles is dat dubbel bitter."

Mariëtte merkt dat alleen vrouwen in dezelfde positie écht begrijpen waarover zij het heeft. Daarom ging ze gaandeweg sterker selecteren met wie ze over haar

Leefstijl

'Ik ontnem mijn kind geen vader, ik geef

gevoelens praat. "Een veel voorkomende reactie van vrouwen met kinderen is dat ze vooral de nadelen van kinderen benoemen. Slapeloze nachten, vieze luiers, puberteit... 'Wees blij dat je geen kinderen hebt,' hoor je dan, 'jij kan lekker doen wat je wilt.' Natuurlijk snap ik dat moederschap nadelen heeft. En ik waardeer mijn vrijheid ook. Dat is het punt niet. Ik wil gewoon een luisterend oor! Maar blijkbaar hebben ze moeite met ander-mans pijn."

"Wees blij dat je geen kinderen hebt', hoor je dan"

"Veel mensen kunnen niet goed omgaan met verdriet van anderen en willen het daarom wegnemen," zegt Carolien Roodvoets. "Dan krijg je dit soort opmerkingen. De oorzaak is veelal onmacht om met emoties om te gaan, ook naar zichzelf toe. Het enige wat singles vragen is, dat je het verdriet erkent. Oplossingen kunnen ze zelf ook wel bedenken. Opbeurende teksten gaan voorbij aan de pijn. Zeg gewoon eens 'wat moet dat verdrietig voor je zijn'." Daarbij maakt Roodvoets wel een aantekening: "De single zelf is soms ambivalent over de pijn: wil deze aan de ene kant laten zien, maar aan de andere kant niet zielig gevonden worden. Daarom hebben we dat rare fenomeen van de 'happy single' uitgevonden, dat je overal in de media tegenkomt. Als single moet je vooral uitstralen dat het geen enkel probleem is dat je alleen bent, dat je sterk en onafhankelijk bent. Het is ook niet makkelijk om toe te geven dat alleen-zijn soms niet bevalt. Maar opgefokte vrolijkheid komt ongeloofwaardig over. Terwijl je contacten beter worden naarmate je je authentiekere gedraagt. Natuurlijk stoot je in het begin wel eens je hoofd als je eerlijk zegt hoe je je voelt. Maar uiteindelijk houd je degenen over met wie je dat wél kunt bespreken." Mariëtte daarover: "Ik heb drie vriendinnen met wie ik zo goed kan praten, dat het een soort zusjes zijn geworden. Zij vormen mijn 'binnenste kring'. En nee, het zijn niet alle drie singles!"

Lisa heeft ook mensen met wie ze kan praten, maar toch heeft ze het niet vaak over haar kinderwens: "Het is als een wond die je beter dicht kunt houden. Ik zou graag een relatie hebben en als je dan doordenkt over het feit dat het krijgen van kinderen daar ook van afhangt, gaat de wond opnieuw bloeden. Daarom bescherm ik mezelf. Maar bij tijden dringt dat machteloze gevoel weer door. Overigens realiseerden zelfs mijn ouders zich niet dat ik over mijn kinderloosheid nadacht - totdat ze mijn boek lazen." Roodvoets signaleert dat veel singles óók verdrietig zijn over het feit dat ze hun ouders geen kleinkinderen geven. "Vooral als iemand enig kind is, kan de druk in dat opzicht groot zijn. Zéker als ouders af en toe fijntjes verwijzen naar het aantal kleinkinderen dat hun vrienden al hebben."

Lisa en Mariëtte zeggen allebei dat de buitenwereld hun vaak het idee opdringt dat ze incompleet zijn zonder gezin. Mariëtte heeft de indruk dat dat meer gebeurt door christenen dan door niet-christenen. "Ik weet niet waarom. Maar vooral binnen veel behoudende kerken lijkt men meer op gezinnen te zijn ingesteld dan op singles. In het boek van Albert Hsu staat dat het huwelijk nog steeds vaak als het normale en alleengaand als het abnormale wordt beschouwd. Terwijl het gelijkwaardige manieren van leven zijn met hun mooie én moeilijke kanten. Huwelijk en gezin zijn geen invulling maar een áánvulling. In Gods ogen ben je als single net zo waardevol als elk ander mens." Alies Brand, pastoraal medewerker in de Bethelgemeente te Drachten, herkent dat singles en gezinnen vaak apart worden gezien. Ook de klacht dat er meer voor gezinnen wordt georganiseerd, hoort ze wel. "We willen voor iedereen een veilige plek bieden. De singles vroegen ons of ze elkaar ergens konden ontmoeten en daaruit is de singlesgroep ontstaan, die elke maand bijeenkomt. Daardoor voelen veel singles zich meer thuis in de gemeente. Er wordt rekening gehouden met hun behoeften. Hun onderlinge verbondenheid heeft ook een positief effect op contacten met anderen, ze voelen zich niet meer zo verloren." De worsteling die singles ervaren met kinderloos-

heid, bereikt het pastorale team eigenlijk nooit, "maar wel in een breder verband de eenzaamheid, hoe leuk en actief hun leven ook is. De vraag 'is dit het nu?' Om mensen die worstelen met het leven te helpen met nadenken over hun situatie en hun identiteit in Christus, zijn we het pastorale groepsprogramma *Nieuw Leven* gestart (*Celebrate Recovery* van de Saddleback Church van Rick Warren). Hoe ervaar jij je leven? Lijden en onvolkomenheid? Hoe sta je in de weg die God op dit moment met je gaat? Hoewel het programma niet specifiek voor singles is bedoeld, merken we dat het zéker ook bij hen in een behoefte voorziet."

Veel singles zijn ook verdrietig omdat ze hun ouders geen kleinkinderen geven

Maar ook als je met je situatie in het reine komt, kan het verdriet wanneer je uiteindelijk zelf geen kinderen krijgt, verscheurend zijn. Hoe ga je daarmee om? Mariëtte: "Ik heb gemerkt dat het goed is het niet weg te stoppen maar erover te rouwen. Het langzaam te verwerken. Dan krijg je van God ook dingen terug die ontroerend zijn. Een stukje genezing brengen. Zoals de vriendin die me als voogd vroeg voor haar zoon, als haar en haar man iets zou overkomen. Of kinderen van een kennis die meteen op me af stormen als ik binnenkom. En me vol vertrouwen een handje geven als we samen de hond uitlaten. Bitterzoete dingen: heerlijk om mee te maken - en aan de andere kant je herinnerend aan het feit dat je zelf moeder had kunnen zijn. Er blijft een pijnlijke plek." Mariëtte heeft veel inzicht gekregen door gesprekken met oudere singles. "Ik merk grote verschillen in hoe zij daarmee omgaan. Sommigen zijn verbitterd, jaloers op vriendinnen die oma zijn. Zo wil ik niet worden. Maar een vrouw die in overleg met God koos voor een single leven in de zending, vertelde me dat God na gebed het verdriet over haar kinderloosheid heeft weggenomen. Onlangs is ze door een gezin 'geadopteerd' als oma.

net een moeder'

En nu geniet ze intens van haar nieuwe kleinkinderen. Ik vind dat een creatieve levensinstelling, een goed voorbeeld."

Lisa schrijft in haar boek dat ze, mocht ze geen kinderen krijgen, 'de allerliefste suikertante van de wereld' wil worden. "Ik schreef dat met een knipoog, maar als het zover komt, wil ik inderdaad investeren in de kinderen van familie en vrienden. Want ook zonder eigen gezin kan ik er voor kinderen zijn. Dat doe ik nu door een kinderkoor te leiden en om te gaan met de kinderen van mijn vrienden en broer."

Beiden hebben nagedacht over andere mogelijkheden om moeder te worden. Mariëtte: "Een paar jaar geleden zei een vroeger vriendje dat hij wel samen met mij een kind wilde. Heel moeilijk om 'nee' tegen te zeggen, maar ik moest het toch doen. Hetzelfde geldt voor andere relaties waarbij mijn gevoel 'ja' zei, maar mijn geloof 'nee'. Leven als *bam* (bewust alleenstaande moeder) was voor mij geen optie, ik wilde alleen een kind op de wereld zetten in een liefdevolle relatie."

Lisa vertelt: "Ik heb wel eens op internet gezocht naar de mogelijkheden om als single een kindje te adopteren. Zoiets wijs ik niet bij voorbaat af."

Een single die voor adoptie koos, is Dik-kievan Wijk (41). Ze heeft een biologische dochter van zeven en adopteerde anderhalf jaar geleden een dochttertje (nu 3) uit China. Dikkie wilde altijd graag een wat groter gezin. Maar toen ze vijf jaar geleden scheidde, leek de kans daarop klein. Dikkie: "Als tiener wist ik al dat ik kinderen wilde adopteren als ik ze zelf niet zou krijgen. Nadat mijn huwelijk was gestrand, ben ik serieus over adoptie en pleegzorg gaan nadenken."

Regelrechte negatieve reacties op haar kindervens en adoptieplannen kreeg Dikkie niet. "Mensen zeiden óf niets, óf ze waren positief, vooral over het gegeven dat mijn oudste een broertje of zusje zou krijgen. Mijn familie vond het 'echt iets voor mij', omdat ik zelfstandig van aard ben en veel energie heb. Ze stonden er ook achter en wilden mij steunen en in noodgevallen als achtervang dienen. Dat was voor mij belangrijk om verantwoord te kunnen adopteren."

Op de kritiek die adopterende singles soms krijgen dat ze het kind een vader ontnemen, zegt ze: "Ik ontnem het

geen vader, ik geef het een moeder! Veel kinderen op deze wereld groeien op in een kindertehuis in een armoedige situatie, met weinig aandacht, zorg en liefde, en weinig toekomstperspectief. Veel weeskinderen overleven zelfs ternauwernood. Als je in hun schoenen gaat staan, is mijns inziens een alleenstaande moeder, met bijbehorend sociaal netwerk, nog veruit te verkiezen boven een kindertehuis. Ook vanuit mijn geloof: God geeft ons de opdracht om voor weduwen en wezen te zorgen! Het verwijt dat je een kind zou afnemen van een echtpaar is niet terecht, want er zijn helaas nog altijd veel meer weeskinderen dan adoptiegezinnen." Dat er in de opvoeding moeilijkheden kunnen opduiken, realiseert ze zich. "Maar het leven kent nu eenmaal risico's. Bij biologische kinderen met twee ouders net zo goed. Ik ga ervoor, single of niet, de liefde die je voor je kinderen hebt, maakt dat je veel meer aankunt dan je zou denken. Mijn advies aan singles met een kindervens is: gebruik je persoonlijke verlangens naar een kind om er iets goeds mee te doen. Denk goed na over wat je kunt bieden aan kinderen, of dat nu als adoptie- of pleegmoeder is, of als lieve buurvrouw, suikertante of groepsleidster." ▼

Informatie:

Alleengaand, een nieuwe kijk op ongetrouwd zijn, A.Y. Hsu, Uitgeverij Medema, Vaassen, ISBN 90 6353 401 9.

Niet alleen maar single, Lisa Fontein, Uitgeverij Medema, Vaassen, ISBN 90 6353 469 8.

Nu alleen de liefde nog, Sybille Labrijn & Carolien Roodvoets, Uitgeverij Aramith, Haarlem, ISBN 90 230 1014 0.

www.singlessite.nl

www.adoptiedoorsingles.nl

www.carolienroodvoets.nl

Meer zien over adoptie?

Grenzeloos Verlangen,

www.eo.nl/grenzeloosverlangen.